

Metody ilościowe - statystyka

Introduction to statistics

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok I/ Semestr II
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Kierunkowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	-
Status przedmiotu	Obligatoryjny

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne				
Wykład	30	24	5	Egzamin	50%	
Ćwiczenia	30	16		Zaliczenie na ocenę	100	
Razem za zajęcia dydaktyczne	60	40				
Praca własna studenta	45	65				
Ogółem	125	125				

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z rolą statystyki w psychologii naukowej i powiązanie wiedzy na temat statystyki z wiedzą metodologiczną.
2.	Zapoznanie studentów z wybranymi statystykami opisowymi, logiką wnioskowania statystycznego oraz założeniami teoretycznymi podstawowych testów statystycznych.
3.	Zapoznanie studentów ze środowiskiem komputerowym IBM-Imago (SPSS) w ramach wprowadzania danych ilościowych do bazy elektronicznej, obliczania syntetycznych wskaźników opisowych tych danych i wykonywania poszczególnych testów statystycznych umożliwiających wnioskowanie statystyczne w ramach postawionych hipotez badawczych.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student rozumie probabilistyczną naturę badań empirycznych oraz logikę wnioskowania statystycznego i ich zastosowanie w zróżnicowanych obszarach psychologii akademickiej i stosowanej.	Ps_WG03_Lic	Egzamin pisemny, analiza przypadków (reprezentatywne badania i procedury) w trakcie zajęć.
W2	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu statystyki opisowej i wnioskowania statystycznego oraz wzajemne związki między tymi pojęciami.	Ps_WG04_Lic	Egzamin pisemny, analiza przypadków (reprezentatywne badania i procedury) w trakcie zajęć.
W3	Student zna najbardziej wszechstronne i popularne w psychologii akademickiej testy statystyczne przeznaczone do testowania hipotez dotyczących danych ilościowych.	Ps_WG04_Lic	Egzamin pisemny, analiza przypadków (reprezentatywne badania i procedury) w trakcie zajęć.

UMIĘJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi zdecydować jakie procedury opisu i wnioskowania statystycznego są najbardziej adekwatne na podstawie metodologii wskazanego badania, jego celu oraz charakterystyki jego próby badawczej.	Ps_UW02_Lic	Egzamin pisemny, kolokwium pisemne, ćwiczenia w trakcie zajęć i w ramach prac domowych (rozwiązywanie ćwiczeń statystycznych, obliczenia).
U2	Student potrafi zastosować odpowiednie metody analiz, zinterpretować otrzymane wyniki i przedyskutować wnioski z nich płynące.	Ps_UW04_Lic	Kolokwium pisemne, ćwiczenia w trakcie zajęć i w ramach prac domowych (rozwiązywanie ćwiczeń

			statystycznych, obliczenia).
U3	Student potrafi trafnie interpretować statystyki opisowe i wyniki testów statystycznych pod kątem postawionego pytania badawczego i hipotezy.	Ps_UW03_Lic	Egzamin pisemny, kolokwium pisemne, ćwiczenia w trakcie zajęć i w ramach prac domowych (rozwiązywanie ćwiczeń statystycznych, obliczenia).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do udziału w wymianie informacji naukowych, potrafi komunikować wyniki badań statystycznych, a także krytycznie oceniać raporty z badań statystycznych innych autorów.	Ps_KK01_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do wykorzystywania wnioskowania statystycznego w szeregu kontekstów zawodowych pod kątem rozwoju swoich umiejętności oraz rozwiązywania nowych problemów.	Ps_KK02_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do propagowania naukowego podejścia do psychologii, argumentując jego zalety i ograniczenia.	Ps_KK02_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin			
		Wykład		Ćwiczenia	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Cele statystyki. Opis i wnioskowanie statystyczne zmienne i ich pomiar, zmienne dyskretne i ciągłe, skale pomiarowe, przykłady zmiennych i sposobów ich mierzenia.	3	3		
2.	Opis statystyczny, statystyki opisowe. Miary tendencji centralnej, miary rozproszenia, częstości, tabele krzyżowe, własności rozkładu - kurtოza, skośność, obliczanie średniej, mediany, wariancji, odchylenia standardowego	3	2		
3.	Związek między zmiennymi ilościowymi. Współczynnik korelacji r-Pearsona, obliczanie r-Pearsona na podstawie danych z próby. Związek między zmiennymi porządkowymi - testy nieparametryczne rho-Spearmana, tau-Kendalla. Ocena siły i kierunku związku dla r, tau i rho. Predykcja i linia regresji.	3	3		
4.	Prawdopodobieństwo. Rozumienie prawdopodobieństwa: prawdopodobieństwo częstościowe, subiektywne, liczebności względnych, przykłady zdarzeń losowych. Rozkłady prawdopodobieństwa zmiennej losowej. Przykłady rozkładów zmiennej ciągłej i dyskretnej, Rozkład dwumianowy, Rozkład normalny, Interpretacja powierzchni pod krzywą rozkładu zmiennej losowej ciągłej, Czytanie tablicy prawdopodobieństwa krzywej normalnej standaryzowanej (wyników z)	3	2		
5.	Rozkład średniej z próby. Demonstracja centralnego twierdzenia granicznego: komputerowa symulacja wielokrotnego losowania próby. Własności rozkładu średniej z próby: średnia i odchylenie standardowe (błąd standardowy).	3	2		
6.	Logika wnioskowania statystycznego. Estymacja punktowa i przedziałowa, Przedział ufności estymacji. Rozkład t-studenta	3	3		
7.	Testowanie hipotez. Hipotezy na temat wartości zmiennej w populacji (test jednej próby), i na temat różnic między grupami (test dwóch prób - zależnych i niezależnych), hipoteza alternatywna i hipoteza zerowa. Poziom istotności. Błędy rodzaju pierwszego (alfa) i drugiego (beta). Metodologia testowania krok po kroku.	3	3		
8.	Testy różnic między grupami. Grupy zależne i niezależne. Testy parametryczne: test t dla grup zależnych i niezależnych oraz dla jednej grupy. Sprawdzanie założeń dla testów parametrycznych. Rozkład t, stopnie swobody dla testu t, grupy zależne i niezależne, przedział ufności dla statystyki t, obszar odrzucenia hipotezy zerowej, poziom istotności dla testu t. Obliczanie	6	4		

	statystyki t. Testy jedno i dwustronne. Testy nieparametryczne U-Manna Whitneya, Wilcoxon.				
9.	Testowanie liczebności. Wnioskowanie statystyczne ze zmiennymi kategoriowymi. Plany badawcze w których stosowany jest test chi-kwadrat. Własności rozkładu chi-kwadrat	3	2		
10.	Wprowadzenie do środowiska komputerowego IMAGO IBM-SPSS. Zakładka danych i zakładka zmiennych. Okno raportu. Wprowadzenie i wczytania danych. Kodowanie, rekodowanie i przekształcenie wartości zmiennych.			6	2
11.	Statystyki opisowe i tabele częstości jednej zmiennej i w podgrupach (zmienna liczbowo podzielona na kategoriach zmiennej nominalnej). Tabele krzyżowe i ich interpretacja			6	4
12.	Obliczanie związków między zmiennymi. Współczynnik korelacji i test r-Pearsona po sprawdzeniu jego założenia. Współczynnika korelacji rho-Spearmana i tau Kendalla. Związki między zmiennymi nominalnymi - test chi kwadrat			9	5
13.	Testy różnic dla prób niezależnych. Założenia dla testów parametrycznych i test t-studenta dla prób niezależnych. Test nieparametryczny U-Manna-Whitney'a. Testy różnic dla prób zależnych. Założenia dla testów parametrycznych i test t-studenta dla prób zależnych. Test nieparametryczny Wilcoxon. Testy związków dla zmiennych nominalnych. Test chi-kwadrat.			9	5
Razem		30	24	30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny i problemowy z prezentacją multimedialną, analiza przykładów, dyskusja, burza mózgów.
Ćwiczenia	Wykład konwersatoryjny, analiza przykładów, dyskusja, rozwiązywanie zadań, ćwiczenia indywidualne i grupowe, ćwiczenia laboratoryjne, programowanie, symulacje.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)	
	Wykład	Ćwiczenia
Egzamin pisemny	95	0
Kolokwium	0	95
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	5	5
Razem	100	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Przygotowanie do udziału w zajęciach (np. wstępna lektura, przygotowanie lub zgromadzenie materiałów, pomocy, przygotowanie referatu lub prezentacji na zajęcia itp.)	5	10
2.	Wykonanie ćwiczeń lub zadań po zajęciach (jako utrwalenie lub rozszerzenie treści z odbytych zajęć)	5	10
3.	Lektura obowiązkowa	10	10
4.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	5	15
5.	Przygotowanie do kolokwium	10	10
6.	Przygotowanie do egzaminu	10	10
Razem		45	65

Literatura obowiązkowa

1.	King, B. M., Minium, E. W. <i>Statystyka dla psychologów i pedagogów</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.
2.	Podgórski, J. (2022). <i>Statystyka dla studiów licencjackich</i> . Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.

3.	Field, A. (2016). <i>An adventure in statistics: The reality enigma</i> . SAGE Publications.
----	--

Literatura uzupełniająca

1.	Wasilewska, E. (2015). <i>Statystyka matematyczna w praktyce</i> . Difin SA.
2.	Szymczak, W. (2018). <i>Podstawy statystyki dla psychologów</i> . Difin.
3.	Brzeziński, J. (2019). <i>Metodologia badań psychologicznych</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.

Inne materiały dydaktyczne

1.	Internetowy podręcznik statystyki StatSoft.
2.	Bazy danych ilościowych udostępnione przez prowadzącego.
3.	Materiały audiowizualne.